

етапі потрібен ефективний діалог між органом регулювання, органами управління (власником) та споживачем, з метою формування спільного бачення перспективи розвитку підприємства-ліцензіата.

Для отримання достовірної інформації про стан виконання встановлених показників, а також своєчасного оцінювання готовності ліцензіатів для роботи в умовах нової тарифної моделі потрібне вдосконалення системи ліцензійного контролю з поступовим переходом від планових та позапланових перевірок на місцях до вибіркового камерального контролю та в подальшому самостійного застосування ліцензіатом системи бенчмаркінгу (benchmarking - англ.).

Наприклад, сьогодні лише декілька електропередавальних компаній мають рівень телеуправління та контролю електричних мереж близький до 100%, в середньому ж по країні цей рівень не досягає 60%. Яка інформація буде використана для оцінки досягнення встановлених коефіцієнтів якості? Яка її достовірність? Тому потрібно підвищувати рівень автоматизації збору та контролю даних підприємств-ліцензіатів, що з одного боку унеможливує маніпулювання цією інформацією, а з іншого боку стимулює монополіста до підвищення самоконтролю.

Підготовка втілення в Україні нових тарифних моделей на монопольних ринках проходить на фоні підвищення конкуренції на суміжних ринках шляхом реформування ринків електричної енергії та природного газу. Так, наприклад, у електроенергетиці планується перехід від ринку єдиного оптового покупця електричної енергії та її єдиного оптового продавця до ринку прямих контрактів (двосторонніх договорів) і енергобіржі (внутрішньодобового ринку, ринку на добу наперед та балансуєного ринку). Виробники електричної енергії матимуть право продавати вироблену електроенергію по прямих договорах великим споживачам, компаніям, які займатимуться продажем дрібним споживачам та на енергобіржі. Крім того, в новій моделі ринку електричної енергії передбачено відокремлення підприємств розподілу (передачі, транспортування) електроенергії від підприємств постачання (продажу) електроенергії. Підприємства постачання електроенергії будуть мати можливість придбати електричну енергію напряму у виробника та на енергобіржі. Додатково планується інтеграція українського ринку електричної енергії в європейський, що одночасно підвищить конкуренцію на внутрішньому ринку та відкриє доступ до європейського. Така відкритість збільшить кількість гравців на ринку продаж, що надасть нові можливості споживачу.

В існуючій моделі ринку електричної енергії споживач немає вибору, він фізично пов'язаний з постачальником, не може обрати нові тарифні моделі, йому не пропонують додаткові сервіси. Нова модель ринку надає право вибору постачальника. Споживач отримує можливість знижувати свої витрати обираючи постачальника з нижчої ціною, кращим сервісом та навіть додатковими супутніми продуктами.